

MJERE ZA UČINKOVITO I SIGURNO KORIŠTENJE PRIRODNOG PLINA

1. Prirodni plin

Prirodni plin je bez boje i mirisa no dodaje mu se odorant kako bi se osjetio u slobodnom prostoru. Nije otrovan, lakši je od zraka, lako zapaljiv i eksplozivan. Vrlo brzo razvija toplinu izgaranjem. Pri pravilnoj uporabi nema opasnosti no nepravilnim postupanjem s plinskim instalacijama, sustavom dimnjaka ili dovoda zraka može doći do gušenja, trovanja, požara i/ili eksplozije.

Gušenje nastaje indirektno, smanjenjem koncentracije kisika u zraku odnosno povećanjem koncentracije plina. Trovanje može nastati kao posljedica nepravilnog izgaranja prirodnog plina kada se u dimnim plinovima javlja ugljični monoksid (CO), koji je vrlo otrovan. Vrlo mala koncentracija CO može biti pogubna jer ima nekoliko stotina puta veću sklonost vezanja s hemoglobinom nego kisik te na taj način onemogućuje prijenos kisika iz dišnih organa u organizam.

Eksplozija može nastati ukoliko se stvori koncentracija od 5 do 15% prirodnog plina u smjesi sa zrakom te uz postojanje otvorenog plamena, iskre ili užarenog predmeta kao inicijatora paljenja.

Najčešće i najlakše je primijetiti istjecanje plina po mirisu. Iako izvorno bez okusa i mirisa, u distribucijskom sustavu plin ima vrlo jak miris uzrokovan kemikalijom (odorant) koja se dodaje plinu radi lakšeg otkrivanja. Miris je izrazito neugodan i podsjeća na miris pokvarenih jaja. Istjecanje plina na dijelu plinske instalacije se može primijetiti i promatranjem plinomjera. Ako plinomjer pokazuje prisutnost potrošnje (brojčanik se okreće), a sva plinska trošila su ugašena, onda je to znak da postoji nekontrolirano istjecanje plina. Podzemno istjecanje plina se može primijetiti po uništenoj vegetaciji iznad mjesta istjecanja.

Plinsku instalaciju u vašem objektu ili prostoru redovito vizualno provjeravajte. Ukoliko uočite bilo koji nedostatak, isti bi trebalo čim prije otkloniti. Radove povjerite ovlaštenim plinoinstalaterima. Za obavljene radove tražite zapisnik o ispravnosti. Prije i nakon građevinskih radova u blizini plinskih instalacija, uređaja, elemenata za dovod zraka i dimovoda provjerite je li narušeno prijašnje ispravno stanje. Korozija je izvor opasnosti za cjevovode pa ih treba zaštititi te ih pravovremeno oličiti.

Redoviti pregled i servis plinskog aparata (preporuka jednom godišnje) povjerite ovlaštenom serviseru. Obratite pozornost na izgled plinskog plamena (plamen treba biti plave boje, a ne žučkaste), zatim na tragove onečišćenja i promjenu boje na ili oko aparata, samogašenje aparata, pojavu neuobičajenih mirisa, te neuobičajene zvukove i pojave kod paljenja ili rada aparata. Ako plinski aparat pokazuje neki od navedenih nedostataka, treba ga isključiti i pozvati serviser. Obavezno prijavite distributeru plina naknadnu ugradnju plinskog aparata ili preinake plinske instalacije. Uređaje koristite samo za onu svrhu za koju su namijenjeni, (npr kod štednjaka plinovi izgaranja ostaju u prostoru te se on ne smije koristiti za grijanje prostora).

2. Racionalno korištenje toplinske energije u svrhu smanjenja mjesečnih računa:

- Toplinska izolacija kuće ili stana te zamjena postojeće dotrajale stolarije. Izvedbom toplinskih fasada i ugradnjom nove stolarije s kvalitetnim izo-staklima smanjit će se potrošnja toplinske energije za 40 % i više,
- Cjevovode grijanja koji prolaze kroz ne grijane prostore (podrum, stubište, hodnik, tavan) treba toplinski izolirati kako bi se smanjili gubici,
- Ugradnja termostatskih radijatorskih ventila. U svakoj prostoriji stana termostatski radijatorski ventil može se namjestiti na položaj koji odgovara željenoj temperaturi u prostoriji,
- Osjetnik u ventilu registrira višak topline u prostoriji (ako je temperatura tople vode u radijator viša od potrebne, ili od topline sunčeva zračenja, rasvjete, kuhanja i dr.) i pritvaranjem ventila smanjuje protok tople vode kroz radijatore tako da se održava namještena temperatura. Tako se može znatno smanjiti potrošnja toplinske energije uz zadržavanje iste ugone grijanja.
- Ne pregrijavati stambene prostore. Projektirana temperatura u većini grijanih prostorija je 20 °C. Provjerite termometrom kolika je temperatura, a pomoću ventila na radijatorima podesite željenu temperaturu u svakoj prostoriji (nije posvuda potrebna ista temperatura),
- Za svaki stupanj iznad projektirane temperature utroši se oko 6 % više energije. Ako ste nekoliko dana, ili duže, odsutni iz stana, namjestite termostatski radijatorski ventil (ako ste ga ugradili) na položaj "zaštita od smrzavanja" i grijanje će se uključivati samo ako postoji opasnost od smrzavanja, ako ste odsutni tijekom većeg dijela dana iz stana, termostatski ventil prigušite i namjestite na položaj na koji će održavati temperaturu u prostoriji u kojoj najviše boravite 2 do 3 °C nižom od uobičajene (nakon povratka u stan vratite ventil u normalni položaj i temperatura će ubrzo dostići željenu vrijednost),
- Hidrauličko uravnotežite (balansirajte) instalacije grijanja,
- Provjerite otvore i reške na prozorima i vratima,
- Radijatori ne smiju biti zaklonjeni (zavjesama, namještajem, rubljem).

3. Održavanje unutarnjih plinskih instalacija i trošila

- Redovan servis plinskih trošila - štednjaka, plinskih kombi bojlera, plinskih kondenzacijskih uređaja idr., (1 godišnje)
- Redovna kontrola i čišćenje dimnjaka i dimnjača te fasadnih ispusta,
- Redovna zamjena fleksibilnog crijeva za spajanje plinskih štednjaka na unutarnju plinsku instalaciju,
- Redovno ispitivanje unutarnjih plinskih instalacija u propisanim rokovima,
- Uklanjanje smetnje ili štete na plinskoj instalaciji smiju izvršavati samo ovlaštene stručne osobe.

4. Mjere sigurnosti ukoliko se osjeti plin

- Odmah ugasi eventualni plamen,
- Odmah otvoriti sve prozore i vrata,
- Odmah isključiti dovod plina na zaporu plinomjera ili kućnom priključku,
- U prostorije u kojima se osjeća plin ne ulaziti sa otvorenim plamenom,
- Ne paliti šibice, upaljač i slično, ne pušiti,
- Ne uključivati električne prekidače,
- Ne izvlačiti utikače iz utičnica,
- Ne uključivati električno zvonce,
- Ne oslanjati se na vlastiti miris već pozvati i druge osobe,
- Svjetlo paliti tek kada se miris plina više ne osjeća
- **Ukoliko se ne može ući u prostoriju iz koje dolazi miris plina pozvati na brojeve telefona:**
- **+385 Žurnu pomoć 112, Vatrogasce 193, Policiju 192, distributera 0800-304-336, hitnu pomoć 194**